

Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. 2019 yılında Mardin’de yapılan kazı çalışmaları Anadolu tarihi için önemli bilgilerin çıkarılmasını sağlamıştır. Kazı çalışmaları arkeolojiden faydalandığını gösterir. Bulunan tapınağın 11.300 yıllık olması kronolojiden yararlandığını göstermektedir. Ayrıca bulunan süs eşyaları bölgede yaşayan milletlerin kültürünü de yansıması sebebiyle etnografyadan da yararlandığı söylenebilir. Toponomi ise yer isimlerini inceleyen bilim dalıdır.

CEVAP D

2. **Pozitivist (Olgucu) Tarih Anlayışı**

Sosyolojinin kurucusu olan Auguste Comte’a göre tarihi toplumun meydana getirdiğinin savunulduğu felsefedir. Ona göre insan düşüncesi, ne Tanrı’yı ne de metafiziği anlayabilir. Bu yüzden tarihi toplum meydana getirir. Comte’a göre insanlık tarihi üç büyük merhaleden geçmiştir. Kendi yaşadığı dönemde üçüncü merhalesinin yaşandığını söylemiştir. Comte’un Üç Hâl Yasası dediği dönemler şunlardır;

Teolojik Devir: Bu dönemde olup bitenler ilahi güç ile izah edilmiştir ve bu dönem Comte’a göre bitmiştir.

Metafizik Devir: Felsefenin hâkim olduğu dönemdir ve tarihteki bütün olaylar felsefenin ışığında aydınlanmıştır. Ona göre bu dönem bitmiş veya bitmek üzeredir.

Pozitif Bilim Devri: Olayların müspet bilimlerin ışığında izah edildiği dönemdir. Bilim hâkimdir.

CEVAP C

3. Batı edebiyatının ilk büyük eserleri kabul edilen *İlyada* ve *Odyseia* destanlarının yazarı veya derleyicisi olduğu kabul edilen yazar Homeros’tur. Yazdığı destanlar Klasik Çağ Yunan edebiyatını ve mitolojisini derinden etkilemiş ve bunların aracılığıyla da bütün Batı edebiyatına etki etmiştir. Hikâyeci tarih anlayışı Homeros’la en yüksek çağını bulmuştur.

CEVAP A

4. Anadolu’da yapılan kazı çalışmaları sonunda Diyarbakır’da Çayönü ve Malatya’da Caferhöyük yerleşkelerinde dünyanın en eski buğday türlerinden birisi olan “Emmer evcil buğdayı” bulunmuştur. MÖ 8.500’lerde Urfa ve Diyarbakır çevresinde buğday tarımının başladığı anlaşılmıştır. Bu durum tahılın ana vatanının Anadolu olduğunu ve ilk tarımsal üretimin Anadolu’da başladığını göstermektedir.

CEVAP D

5. **Eski Taş (Paleolitik) Çağı:** (MÖ 600.000 - 10.000): Yüz binlerce yıl süren bu dönem insanlık tarihinin en uzun dönemidir. Genellikle çakmak taşlarının yontulmasıyla şekillendirilmiş kesici, delici ve kazıcı aletler bu dönemin en belirgin buluntularıdır. Orta Paleolitik Dönem’de inançlarla ilgili birtakım belirtilerin ortaya çıktığı görülmektedir. Mağara ve kaya sığınaklarını barınak olarak kullanmışlardır. Bu çağın sonlarına doğru mağara duvarlarına hayvan ve av sahneleri resimleri yapmışlardır. Köpek ilk evcilleştirilen hayvandır ancak Orta Taş (Mezolitik) Çağı’nda evcilleştirilmiştir.

CEVAP C

6. Mehmet Fuad Köprülü, ordinaryüs profesör tarihçi, dışişleri bakanlığı da yapmış siyasetçidir. Dörtlülük Takrir olarak bilinen bildirisinin sunulması ve Demokrat Partinin kurulmasında yer aldığı gibi 1955’te Hürriyet Partisine katılmıştır. İlk büyük yapıtı, *Türk Edebiyatında ilk Mutasavvıflar* kitabıdır. 1928 yılında da Fuat Köprülü ve Faik Sabri Unat tarafından *Tarihi Atlas* hazırlanmıştır.

CEVAP E

7. Antik Yunan kentlerinde, şehirle ilgili politik, dinî, ticari her türlü faaliyetin gerçekleştiği, tüm kamu binalarının etrafında sıralandığı halka ait geniş açık alana agora denir.

Bazilika: Eski çağlarda kral sarayına denir.

Megaron: Friglerin başkenti Gordion’da görülen dikdörtgen planlı, taş kerpiç ve ağaçla inşa edilmiş yapılara denir.

Stel: Urartuların ele geçirdikleri bölgelerde bıraktıkları yazıtlara denir.

Höyük: Eski yerleşim yerlerinin zamanla toprakla örtülüp tepe biçimine gelmiş haline verilen isimdir.

CEVAP C

8. Soruda verilen terkiplerin doğru okunuşu şöyledir:

دولت الی ایی : Devlet-i Aliyye

دولت موزاما : Devlet-i Muazzama

دولت مشیهات : Devlet-i Meşihat

دولت مودافا : Devlet-i Müdafaa

دولت موهافازا : Devlet-i Muhafaza

CEVAP B

9. Görselde verilen gazete *Resimli Gazetedir*. II. Abdülhamit Devri'nde yayımlanmaya başlanmıştır. Uzun soluklu ve düzenli aralıklarla yayımlanan bu yayın; edebiyattan sanata, siyasetten tarihe, müspet ilimlerden din, ahlâk ve tasavvufa kadar çeşitli türlerde yazıları içermektedir. Yazı faaliyetlerinin yanı sıra içerdiği resim ve fotoğraflarla da dönemindeki yayınlar arasında öne çıkmıştır.

CEVAP B

10. İstiklal Marşı'nın ilk kelimesi olan Korkma قوركم şeklinde yazılır . Burda dikkat edilmesi gereken kef harfiyle yazılan B seçeneğidir. Kalın k yani kaf ق harfiyle yazılması gerektiği unutulmamalıdır.

CEVAP A

11. Gerdekkaya Mezarı, Frigyalılardan günümüze kalan eserlerden biridir. Büyük bir kaya kütesine oyulan mezar, anıtsal değer taşımaktadır. Gerdekkaya Mezarı, Hellenistik Dönem'le tarihlendirilmektedir. Yapılan araştırmalar Bizans Dönemi'nde ilaveler ve değişiklikler olduğunu ortaya koymuştur.

CEVAP B

12. Ötüken Türk, Moğol ve Orta Asya tarihlerinde kutsal başkenttir. Ötügen olarak da bilinir. Tarih boyunca birçok Türk devletine başkentlik yapan Ötüken'de kurulan son Türk devleti Kırgızlardır.

CEVAP E

13. İskender, tahta çıkışından itibaren Pers İmparatorluğu ile hesaplaşma planları yapmaktaydı. Bu hususta gerekli hazırlıklar tamamlandıktan sonra M.Ö. 334'te Asya Seferi'ne çıktı. Kısa zamanda İran'daki satraplıkları kendine bağlayarak Hazar kıyılarına, oradan da Afganistan içlerine doğru ilerledi. Hindukuş Dağları'nı aşmış Seyhun Irmağı'na kadar gitti ve İskitlerin sert direnişini ancak 328 yılının sonbaharında kırabildi.

CEVAP B

14. Uygurlar Maniheizm inancını kabul ederek yerleşik hayata geçmişlerdir. Bu dinin etkisiyle "Burgan ve Stupa" adı verilen tapınaklar yapmışlardır.

Ateşgöde: Zerdüş'te tapınağı.

Ülüş: Hükümdara Tanrı tarafından verildiğine inanılan iktisadi güç.

Yek: Şeytan

Obua: Zurna

CEVAP B

15. Peçenekler Bizans ordusunda ücretli asker olarak görev almış olup Malazgirt Savaşı'nda saf değiştirmişlerdir.

- Çaka Bey'in planladığı İstanbul kuşatmasında Peçeneklerden destek aldığı bilinmektedir. Buna karşılık Bizans ise Kıpçaklardan destek almıştır.
- Bizans'a ait olan Edirne'yi 1050 ve 1053 'te kuşatmalarına rağmen başarısız olmuşlardır.
- Kıpçaklar ile yapılan 1053 tarihli Lavinyon Savaşı'nda mağlup olmuşlardır.

Bugünkü Rusya'da bulunan Şarkel Kalesi ise Hazar Türkleri tarafından Bizanslı işçilere yaptırılmıştır.

CEVAP C

16. Eski Türklerde renk ve yönler:

Türklerde mekânın on yönü vardır. Bunlar dört ana yön, dört ara yön, üst yön ve alt yöndür. Bunlardan yalnızca dört ana yöne kendilerine mahsus hayvan renk simgeleri verilmiştir.

CEVAP E

17. Avrupalıların "Baltazar" ünvanı verdiği Avrupa Hun Hükümdarı Alipbi'dir. Balamir'in ölümünden sonra yönetime geçen Alipbi'nin yönetimiyle Hunlar Balkanlara doğru ilerleyerek hakimiyet alanını giderek genişletmeye başladı. Aynı yıl Tuna Nehri'ni geçerek Trakya'ya kadar ilerledi. Bu ilerleyişinde Roma'dan herhangi bir direniş görmedi. Hunların ilerlemesiyle zor durumda kalan barbar kavimler, Hunlarla mücadele etmek yerine Roma'nın üzerine gitmeyi yeğlediler. İlerleyen yıllarda da Roma, barbar kavimlerin saldırılarıyla uğraşırken Hunlar bölgedeki hakimiyetlerini güçlendirdiler.

CEVAP B

18. Altay Türklerinin demircilik şöhretleri yakın zamana kadar sürmüştür. Hatta XVII. yüzyılda Ruslar bu bölgeyi işgal ettikleri zaman buraya "Demirciler Aladağı" adını vermişlerdir.

CEVAP B

19. **Kotuz (Sorguç):** Eski Türklerde devlet büyüklerinin başlarına taktıkları tüy ve kıllara verilen isimdir. Orta Asya'da hükümdarlık sembolü olarak başlığa takılan bir tutam yabani sığır ya da at kılıdır.

Tuğ: Hükümdarlık sancağı.

Berge: Silah aleti,kama.

Örgin: Taht

Çetr: Türk-İslam devletlerinde hükümdarlık şemsiyesi

CEVAP A

20. Bilgileri verilen Türk topluluğu Başkurtlardır. Rusya'da birçok yere dağılmışlardır. Başkurdistan'da 1,2 milyon, Rusya'nın diğer illerinde 1 milyon oldukları bilinmektedir. Tüm paleontolojik ve antropolojik bulgular doğrultusunda Andronova kültürü Başkurt halkının muhtemel kökeni olarak tahmin edilir. Zeki Velidi Togan Başkurt devrimi ve bağımsızlık hareketi önderidir.

CEVAP A

21. E seçeneğindeki Hisbe Teşkilatı yanlış açıklanmıştır. İslam devletlerinde üretici ve tüketici haklarını korumak ve malların kalitesini kontrol etmek amacıyla hisbe teşkilatı kurulmuştur. Askerî meseleleri görüşmek için ise Hz. Ömer Dönemi'nde Divan-ı Cünd kurulmuştur.

CEVAP E

22. Emeviler Dönemi'nde mevali adıyla anılan Arap olmayan Müslümanlar Araplarla eşit sayılmıyordu. Yönetimin bu tutumu İran ve Türk kökenli Müslümanları İslam'ın öngördüğü eşitliğin gerektirdiği hakları almak için mücadeleye yöneltti. Böylece ortaya çıkan muhalefet hareketi Emevilerin devrilerek Abbasilerin iktidara gelmesinde büyük rol oynadı. Abbasiler Dönemi'nde ise mevali politikasının eleştirilmesi ve kabul edilmemesi İranlı Türkmenlerin yeni haklar kazanmasına imkân sağladı. Bu hakların tüm Müslümanlara verilmesini sağlayan ve eşitliği savunan hareket Şuubiye akımıdır.

CEVAP A

23. Abbasi Devleti'nin (750-1258) merkezî otoritesinin zayıflaması sonucu illere gönderilen valilerin (Emir'ül Ümeralar) kendi bölgelerinde bağımsızlıklarını ilan etmeleri ile ortaya çıkan feodal devletlere Tevaif-i Mülk Devletleri denir. Bu devletler; Mısır'da Tolunoğulları, Fatımiler ve İhşidiler, Kuzey Afrika'da Aglebiler, İdrisiler Horasan'da Tahiriler, Maveraünnehir'de Samanoğulları, İran'da Saffariler ve Büveyhoğulları'dır. Eyyübiler ise Büyük Selçuklular Dönemi'nde İran'da kurulan Zengilerin komutanı Selahattin Eyyübi tarafından kurulmuştur.

CEVAP D

24. Özbeklerin atası olarak kabul edilen ve Timur Devleti'ne son veren hanlık Şeybanilerdir. Ebul Hayr Han tarafından kurulan bu hanlık kendisini İslam'ın gerçek savunucusu olarak kabul eder.

CEVAP A

25. Ebu Manucehr Camisi Büyük Selçuklu İmparatorluğu'na bağlı Şeddadiler zamanında inşa edilen ilk Türk camisidir. Kars ilinin Arpaçay ilçesindeki Ani Antik Şehri içinde bulunan cami Ebu Manucehr tarafından yaptırılmıştır.

CEVAP B

26. Moğol devlet teşkilâtında idari, askerî ve mali yetkilere sahip büyük memurlara daruga denir. Yerel hanedanlıklarda hizmet veren çalışanları da denetleyebilmektedirler.

Noyan: Moğollarda Cengiz Han'a bağlı komutanlara denir.

Yam: Moğollarda posta teşkilatına denir.

Sayurgal: Moğollarda savaşlarda yararlılık gösterenlere verilen toprağa denir.

Yuğruş: Karahanlılarda vezire denir.

CEVAP E

27. I. Haçlı Seferi'nde Fatımilerden Kudüs'ü alan Haçlılar, burada bir Latin Krallığı kurdular (1099). Eskişehir-Antalya hattına kadar Batı Anadolu topraklarını ele geçiren Haçlılar, Antakya ve Urfa'yı da almışlardır. I. Haçlı Seferi sonunda Haçlılar Kudüs'te kurdukları Latin Krallığı'ndan başka Antakya, Urfa, Sur (Lübnan), Trablusşam (Lübnan) ve Yafa (İsrail) şehirlerinde kontluklar oluşturdular.

*Başarılı olan tek haçlı seferi I. Haçlı Seferi'dir.

*İlk Haçlı devleti Urfa'da kurulan Edessa Kontluğu'dur.

CEVAP E

28. Köseadağ Savaşı'ndan sonra Anadolunun İlhanlılar tarafından istilasına tepki olarak çıkan ilk isyan Kayseri Pınarbaşı'nda çıkan Hatiroğlu Şerafeddin Bey İsyanı'dır. Ancak Hatiroğlu Şerafeddin, üzerine gönderilen ve Pervane Muineddin tarafından da desteklenen Moğol kuvvetleri tarafından 1276 Temmuz'unda Niğde'de yakalanarak idam edilmiştir. Hatiroğlu Şerafeddin Bey'in bu başkaldırısı sırasında Karamanoğlu I. Mehmed Bey de kendisine yardım etmiştir.

CEVAP A

29. Frenk Yazısı Savaşı (1386): I.Murat ile Karamanoğulları arasında meydana gelen savaşta Karamanoğulları mağlup edilmiştir. I. Bayezid bu savaşta göstermiş olduğu cesaret ve atılganlıktan dolayı Yıldırım lakabını almıştır.
- II. Çirmen Savaşı 1371'de Sırplar ile yapılan mücadeledir.
- Kırkdilim Savaşı 1394 yılında Kadı Burhanettin Beyliği ile yapılan savaştır.
- Akçay Savaşı 1397'de Karamanoğulları ile I.Bayezid Dönemi'nde yapılan savaştır.
- Larende Savaşı II.Bayezid'in Karamanoğullarına son verdiği savaştır.

CEVAP A

30. 1453 yılının 28/29 Mayıs gecesi, aynı yılın 6 Nisan Cuma günü başlayan Bizans muhasarasının son gesidir. Şanlı ordu bu geceyi "Mum Donanması" yaparak geçirmiştir. O gece, bu mum donanması denilen ateş ve ışık şenliği, hava karardıktan sonra başlamış ve Marmara'dan Haliç'e kadar uzanan bütün muhasara hattında bir anda kandiller, fenerler, mumlar, meşaleler ve öbek öbek ateşler yakılmış, donanmanın gemileri de aynı şenliğe katılmış ve böylece Bizans, ateşten bir çember içine alınmıştır.

CEVAP E

31. **Yanyalı Esad Efendi:** Lale Devri'nin önemli fikir ve bilim insanlarından biridir. Bilgi ve birikimiyle ulemâ ve devlet adamlarının takdirini kazandı, devrinin âlimleri kendisine "muallim-i sâlis" ünvanını vermişlerdir. Aristonun "Fizika" adlı eserini Arapçaya çevirmiştir.

CEVAP C

32. Gürcü Abdünnabî kapıkulu süvarisiydi. Kapıcılar kehüdâlığına kadar yükselip Niğde ve Bor taraflarında çiftlikler elde ederek nüfuzunu artıran ve Safed voyvodalığını elde eden Abdünnabî, saltanat değişikliğinden dolayı İstanbul'a gönderdiği paranın hükümet tarafından yeniden talep edilmesi üzerine mağdur duruma düşmüştü. Ayrıca İstanbul'da Sultanahmet Vak'ası'nda öldürülen sipahilerin kanlarını da dava ediyordu. İstanbul üzerine yürüyen Abdünnabî Üsküdar'da Bulgurlu civarında yenilgiye uğratıldı; daha sonra, "Anadolu bizim, Kütahya'da otururuz, Rumeli sizin olsun" diyerek çekildiyse de Kırşehir mutasarrıfı İshak Paşa tarafından Karapınar'da yakalanıp idam edildi.

CEVAP A

33. Rusya'nın 1779 Aynalıkavak Tenkihnamesi'ne uymayarak Kırım'a 1787'de asker çıkartması sonucu Osmanlı Devleti Rusya'ya savaş ilan etti. Dakya Projesi sebebiyle ittifak yapan Avusturya da Rusya'nın yanında yer aldı. 1788 Şebeş ve Muhadiye muharebelerinde Osmanlı Devleti Avusturyalıları mağlup etmiştir. Fransız İhtilali'nden etkilenen Avusturya mağlup olarak savaştan çekilmek zorunda kalmıştır.

Salankomen Muharebesi 1691'de Osmanlı'nın kutsal ittifak devletlerine mağlup olduğu savaştır.

Dakya Projesi Rusya ve Avusturya arasında Osmanlı topraklarını paylaşmak amacıyla hazırlanmıştır. Projeye göre Eflâk-Boğdan ve Besarabya'da yani Din-yester ve Tuna nehirleri arasında Dakya adıyla Rusya ve Avusturya'ya bağımlı bir devlet kurulacak, Bosna, Hersek ve Sırbistan Avusturya'ya verilecek ve Bizans İmparatorluğu yeniden kurulacaktır.

CEVAP D

34. **Ehl-i Hibre:** Üretilen malların niteliği hakkında görüş bildiren, fiyatların tespitinde yardımcı olan görevli, birlirkişi.

Ehl-i Hiref: Osmanlı sanat üsluplarını belirleyen ve sanat akımlarını yönlendiren sanatkârlar birliğidir.

Ehl-i Hirfet: Kunduracılık, duvarcılık, demircilik, marangozluk, dokumacılık ve bunun gibi küçük el sanatlarına verilen genel addır.

Ehl-i Seyf: Seyfiye sınıfındaki yöneticilere denir.

Ehl-i Kitap: İlimiye sınıfındaki yöneticilere denir.

CEVAP C

35. İttihat ve Terakki Fırkası içinde, Hizb-i Cedid adı altında bir sağ, Hizb-i Terakki adı altındaysa bir sol grup vardı. Bu gruplar varlıklarını partinin dağılına kadar sürdürmüştür.

Hizb-i Cedid (Yeni Oluşum) Hareketi: İttihat Terakkinin uyguladığı sert ve baskıcı politikalar neticesinde parti içerisinde oluşan sağ görünümlü muhalefete verilen isimdir. Hürriyet ve İtilaf Fırkası kuruluncaya kadar Meclis-i Mebusanda en sert muhalefeti Hizb-i Cedid hareketi yapmıştır. Bir dönem parti içi çoğunluğu ele geçiren yeni oluşum, on maddelik bir bildiri de yayımlayarak İttihat ve Terakki Fırkası üst yönetimine taleplerini 23 Nisan 1911'de "Mevadd-ı Aşere" (on madde) isimli bir bildiride iletmışlerdir.

CEVAP A

36. Fransa (Napolyon) Rusya'nın Osmanlı toprağı olan Eflak ve Boğdan'daki isteklerini onaylamış ve iki taraf arasında 1807'de Tilsit Antlaşması imzalanmıştır. Osmanlı Devleti'nin yalnız kalması üzerine İngiltere ile Osmanlı arasında ittifak kurmak için Osmanlı'nın isteğı üzerine 1809 Kale-i Sultaniye (Çanakkale) Antlaşması yapılmıştır. On iki maddeden oluşan bu antlaşmaya göre Birleşik Krallık'ın işgal etmiş olduğu Osmanlı toprakları geri verilecekti. Osmanlı topraklarında bulunan Britanyalı tüccarların savaş sırasında Osmanlı İmparatorluğu tarafından el konulmuş olan malları sahiplerine iade edilecekti.

CEVAP D

37. I. Balkan Savaşı sırasında Yunan donanması Çanakkale'yi abluka altına almıştı. Rauf Bey komutasındaki Hamidiye, ablukadan kaçmayı başararak Akdeniz'e açıldı; tarihin ilk korsan kruvazör harekâtını gerçekleştirdi. 7 ay 24 gün süren harekât, bütün Akdeniz'i, zaman zaman Kızıldeniz'i de içine alıyordu. Harekât boyunca Hamidiye Sırbistan'da askerî tesisleri bombaladı; düşman savaş ve ticaret gemilerini batırdı, Çanakkale ağzındaki Yunan baskısını azalttı. Bütün dünya basınının gün gün takip ettiği harekât Osmanlı Devleti açısından büyük bir propaganda başarısı sağladı. Bu başarı sonrasında Rauf Bey kamuoyunda "Hamidiye Kahramanı" olarak tanındı. Devlet Hamidiye Kruvazörü Hümâyunu adını taşıyan bir madalya ihdas etti. 2 Temmuz 1913'te daha dönüş yolunda iken Rauf Bey binbaşılığa terfi ettirildi. O yılın sonuna kadar Hamidiye kruvazörünün komutanı olarak göreve devam etti.

CEVAP B

38. Kuruluşunda Enver Paşa ve Talat Paşa'nın da rolünün bulunduğu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin resmen tanıdığı istihbarat grubu Mim Mim Grubu'dur. Asıl adı Müsellâh Müdâfaa-i Milliye'dir ve baş harfleri olan "M. M."nin Osmanlıca alfabedeki okunuşu olan "Mim Mim" kısaltmasıyla tanınmıştır.

Askerî Nigehban Cemiyeti ise padişaha bağlı emekli subaylar tarafından kurulan zararlı cemiyettir.

CEVAP C

39. Mustafa Kemal son Osmanlı Mebusan Meclisi için Erzurum'dan mebus seçilmesine rağmen İstanbul'un tehlikeli olması sebebiyle arkadaşlarının tavsiyesi sonucu bu meclise katılmamıştı. Ancak İstanbul'a giden arkadaşlarından Misakımillî maddelerinin oluşturduğu bir belgenin mecliste kabul edilmesi istedi. Ancak hazırladığı belge içerisinde olan I. Dünya Savaşı'na girilmesinden sorumlu olan, bu savaşı yöneten ve 12 Ocak 1920 tarihine kadar görev yapan kabinelerde devlet ve ulusun zararına çalışan kişilerin yargılanarak, cezalandırılmasını öngören Tecziye Ahidnamesi adı verilen maddeler kabul edilmemiş, Misakımillî Kararları'nın alınmasından sonra ayrı olarak kabul edilmiştir.

CEVAP B

40. 1920-1923 arasında görev yapan ilk TBMM'de Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı) ile İktisat Vekâleti (Ekonomi Bakanlığı) kurulmuştur. Savunma ise TBMM'nin yürütme organı kapsamında atama ile yapılmıştır.

CEVAP D

41. 23 Temmuz 1919 tarihinde toplanan Erzurum Kongresi'nde manda himaye meselesi görüşülerek reddedilmişti. Ancak 4 Eylül 1919'da toplanan Sivas Kongresi'nde tekrar bu konu görüşülecekti. Bu konunun reddedileceğini bilen Mustafa Kemal Paşa kongreye Amiral Bristol'u da davet ederek Türk halkının manda taraftarı olmadığına şahitlik yaptırmıştır.

CEVAP A

42. Millî Mücadele Dönemi'nde Batı Cephesi'nde ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için Nazilli heyeti tarafından okruva vergisi alınmıştır. Şehirlerde, başka bölgelerden gelen mallardan alınan gümrük vergisidir.

Bilad-ı Selase: İstanbul şehri dışında kalan Eyüp, Galata ve Üsküdar yerleşim ve yönetim birimlerinin Osmanlı dönemindeki ortak adıdır. Bilad-ı Selase deyiimi, bazı eski kaynaklarda üç Osmanlı başkenti (Bursa, Edirne ve İstanbul) için de kullanılmıştır.

Yave (Kaçgun): Osmanlı Devleti'nde kaybolan bir hayvanın devlet tarafından bulunması durumunda hayvan sahibinden alınan vergidir.

CEVAP C

43. Soruda özellikleri verilen savaş I. İnönü Savaşı'dır. TBMM'ye ait düzenli ordunun ilk askerî başarısıdır. Yunanlar bu savaşa "Taarruz-i Keşif" adını vermişlerdir. İnönü Muharebesi Trikopolis'in anılarında Avgin Savaşı olarak geçmektedir.

CEVAP A

44. Türk Kurtuluş Savaşı sonrası düşman işbirlikçisi olarak görülen ve Türkiye'den sürgün edilen, hepsi üst düzey makamlarda yer alan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına verilen isim yüzelliliklerdir. Meclise göre hainler on binleri buluyordu. Ancak Lozan Antlaşması'nın bir maddesi sürgün edilecek insanların sayısının 150'yi geçmemesi gerektiğini ifade etmesi üzerine ilk önce Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı tarafından oluşturulan listede başlangıçta 600 kişiden oluşmakta iken alevli tartışmalar sonucu önce 300, ardından da 149 kişiye indirilmiştir. Sevr Antlaşması'nı imzalayanlar ve Damat Ferit Paşa da yüz ellilikler içinde yer almaktadır.

CEVAP E

45. Lozan Barış Antlaşması'nda alınan kararlar;

Bozcaada, Gökçeada ve Tavşan adaları Türkiye'ye; Midilli, Sakız, Sisam, Nikarya adaları silahsızlandırılmaları şartıyla Yunanistan'a bırakıldı. Rodos, On İki Ada ve Meis Adası İtalya'ya bırakılırken Kıbrıs İngiltere'de kaldı. Bu adaların dışında kalan Ege Denizindeki bütün adaların da Yunanistan'a bırakılmasına karar verildi.

CEVAP C

46. 1923 yılının Ekim ayında Almanya'da enflasyon ayda yüzde 29,500'e kadar çıkmıştı ve fiyatlar her üç-dört günde bir ikiye katlanıyordu. O yıl ocak ayında 250 Mark olan bir somun ekmek, kasım ayında 200 milyon Mark'a satılıyordu. Böyle büyük bir kriz yaşayan Almanya da savaş sonunda Versay Antlaşması sebebiyle ödemek zorunda olduğu tazminatlarını ödeyememişti. Bu sebeple Fransa ile tekrar savaş durumuna gelinmişti. Hem yeni bir savaşın doğmasını engellemek hem de Almanya'yı tekrar Avrupa politikalarına dâhil etmek için Charles G. Dawes başkanlığındaki Dawes Komitesi tarafından Dawes Planı hazırlandı. Bu plana göre Alman borçları yapılandırıldı ve Alman-Fransız gerginliği sona erdi. Bu iki devletin de yakınlaşması amacıyla Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya, Belçika, Polonya ve Çekoslovakya arasında, 5 Ekim 1925'te, Locarno'da bir konferans toplandı. Müzakereler sonunda, 16 Ekim 1925'te, Locarno Antlaşması imzalandı.

CEVAP B

47. Türkçenin dünya tarihindeki ilk dillerden biri olduğunu savunan, ilk anlamlı sözlerin Türkçeden türediğini savunan dilbilim teorisi Güneş Dil Teorisi'dir. Teori, 1930'lu yıllarda Mustafa Kemal Atatürk tarafından desteklendi ve bizzat geliştirildi, ancak dilbilimciler tarafından kabul görmedi ve kısa sürede önemini yitirdi.

CEVAP C

48. Vasco de Gama kendisinden önce Bartolomeu Dias'ın keşfettiği ve Afrika'yı dolanan Ümit Burnu'na kadar uzanan deniz yolunu geliştirerek, Denizci Henry'nin başlattığı Portekiz deniz keşiflerine bir yenisini eklemiştir. 1498'de İbn-i Macit'in yardımıyla Ümit Burnu'nu dolaşarak Hindistan'ın batısındaki Kalikut Limanı'na ulaşmıştır.

CEVAP A

49. Karolenj İmparatorluğu'nun dindar Ludwig'in üç oğlu arasında paylaşıldığı antlaşma Verdun Antlaşması'dır. Bu antlaşma, aynı zamanda Avrupa'daki feodal usül ve ilkeleri belirleyen hukuki sözleşmedir. Bu antlaşmayla modern Almanya ve Fransa'nın temelleri atılmıştır.

CEVAP E

50. 3 Mart 1924 tarihinde alınan kararla halifelik kaldırıldığı gibi bütün eğitim kurumlarının aynı tarihte çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu'na dayanarak Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmasına karar verildi. Ülkede din eğitimi veren kurumların varlığı MEB'in geleceğini tehlikeye düşürebilirdi. Laik bir eğitim sisteminin oluşturulması ve bu kanunun uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla önce medreseler, arkasından Osmanlıda Mekteb-i Nüvvap (Mekteb-i Kudat) olarak bilinen kadı yetiştiren kurumlar kapatıldı. Kadı yetişmeyeceği için kadıların başkanlık yaptığı şeri mahkemeler de 1925'te kapatıldı.

CEVAP E

51. 3 Mart 1924 günü Urfa vekili Şeyh Saffet Efendi ve elli üç arkadaşının hazırladığı, hilâfetin kaldırılmasına dair on iki maddeden oluşan bir kanun teklifi Meclise getirildi. Teklif okunduktan sonra hilâfetin kaldırıldığını bildiren birinci madde; ardından hanedan üyelerinin yurt dışına çıkarılmasına dair ikinci madde aynen kabul edildi. Hanedan üyelerine yurt dışına çıkmaları için on günlük bir süre tanınmışken Abdülmecid Efendi aynı gece on bir kişilik ailesiyle beraber Çatalca İstasyonu'ndan trene bindirildi. Türkiye'den ayrıldıktan sonra İsviçre'ye giden Abdülmecid Efendi, 11 Mart 1924 günü haber ajansları vasıtasıyla bir bildiri yayınladı ve Türkiye hükümetinin kararını reddettiğini duyurarak Müslümanları bir kongre toplamaya çağırdı.

CEVAP B

52. İlk olarak Cumhuriyet Dönemi'nin iktisadi yönelimlerini belirleyen temel husus olarak "millî iktisat" kavramından söz edilmesi gerekmektedir. "Millî iktisat" kavramı, Avrupa'da liberal ekonomi dalgasına karşı gelişen bir iktisadi modeldir. Düşünsel kökenlerine bakıldığı zaman ise Alman siyasi birliğinin ortaya çıkış sürecini görmek mümkündür. Almanya'nın siyasi birliğini sağladığı dönemde kısa sürede sanayileşme konusunda da önemli adımlar atmış bir devlet haline gelmiştir. İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlarda sanayileşme politikaları sebebiyle Almanya örnek alınmıştır.

CEVAP E

53. Soruda verilen olayların hepsi 1933 yılında yaşanmıştır. Bu olaylardan Bursa Olayı ezanın Türkçe okunmasıyla ilgili olup, Vagon-li Olayı Fransız yataklı vagon şirketinin Türkçe konuştuğu için bir işçiyi işten uzaklaştırması, Razgrad Olayı ise Bulgaristan'daki Türk mezarlarının tahrip edilmesi olayıdır. Bu olayların hepsi milliyetçilikle ilgilidir.

CEVAP E

54. 1929 yılında Türk tarihini incelemek amacıyla oluşturulan Türk Tarih Heyeti, 1912-1931 yılları arasında görev yapan Türk Ocakları çatısı altında çalışmalarını yürütmüştür. Türk Ocakları, Türkçülük düşüncesi etrafında İstanbul merkezli olarak 1912'de kurulan ve 1931'de Cumhuriyet Halk Fırkasına devredilene dek bu yönde faaliyetlerde bulunan cemiyettir.

Türk Ocakları 29 Mart 1931 tarihinde kapanma kararı alınca Türk Tarih Heyeti, 12 Nisan 1931 tarihinde "Türk Tarih Tetkik Cemiyeti" adıyla yeniden örgütlenip çalışmalarına devam etti. Kurumun adı 1935 yılında "Türk Tarihi Araştırma Kurumu", daha sonra "Türk Tarih Kurumu" olarak değişti.

CEVAP D

55. Mustafa Kemal, Namık Kemal'den "Türk ulusunun yüzyıllardan beri beklediği ses" olarak söz ederken Tevfik Fikret için ise " İnkılap ruhumu ondan aldım" demiştir. Atatürk ayrıca Tevfik Fikret'in Sis, Ferda Rücu adlı şiirlerinden de etkilenmiştir.

CEVAP B

56. Hitler Dönemi Almanya'sında Nazilerin Almanya'da kurdukları düzene Halk Toplumunu denir. Bu dönemde savunma sanayisine önem verildi, asker sayısı artırıldı ve zorunlu askerlik getirildi. Açılan Adolf Hitler Okullarında Nazi propagandası yapılıyordu. Bu okullarda gençlere eksik bilgi verilmekle kalınmıyor, kütüphaneler taranıyor bazı kitaplar meydanlarda yakılıyordu. Bir grup bilim insanı, yazar ve sanatçıya yasaklamalar konuyordu. Nazi ideolojisiyle uyuşmayan her şey zamanla okul kitaplıklarından çıkarıldı.

CEVAP D

57. 9 Ekim 1944'te İngiltere Başbakanı Churchill ile Stalin arasında yapılan antlaşma Yüzdeler Antlaşması'dır. Amacı ise II. Dünya Savaşı sonrasında Güneydoğu Avrupa'nın nüfuz bölgelerine göre nasıl pay edileceğini belirlemektir. Bu antlaşma ile Bulgaristan, Macaristan, Romanya, Yunanistan, Yugoslavya iki devlet arasında yüzdelerle paylaştırılmıştır.

CEVAP A

58. Türkiye 1952'de NATO'ya üye olmuştur. Buradaki ilk temsilcimiz de Fatin Rüştü Zorlu olmuştur. Türk askerinin NATO aracıyla görev yaptığı yerler; Bosna-Hersek, Afganistan, Arnavutluk, Kosova, Lübnan, Somali'dir. Bunlar arasında hâlâ devam eden görevler vardır. Buradaki askerî görevlerin dışında 2005 yılında meydana gelen Pakistan depremi ve ABD'deki Katrina Kasırgası sebebiyle insani yardım amacıyla askerlerimiz görev almıştır.

CEVAP E

59. Orta Doğu'nun liberal demokrasiyle yönetilen tek ülkesi olması sebebiyle Lübnan 1950'li yıllardan itibaren Orta Doğu'nun İsviçre'si olarak adlandırılmıştır. Ayrıca Ermeni terör örgütü ASALA'da Beyrut'ta 1975'te kurulmuştur.

CEVAP C

60. Yugoslavya'nın çöküşü üzerine 1992 yılında Sırbaların Bosna'da başlattıkları soykırımın ardından bölgeye zoraki olarak müdahale eden Birleşmiş Milletlerin güvenli bölge ilan ettiği 6 bölge arasında Srebrenitsa da bulunmaktaydı. Savaşın önce nüfusu 24 bin civarı olan kentin nüfusu diğer bölgelerden gelen mülteci göçleriyle 60 bin civarına çıkmıştı. Artık Srebrenitsa açlık ve hastalıklar ile mücadele eden bir toplama kampına dönüşmüştü. Hollandalı askerler bir gece yarısı Bosna'daki BM Barış Gücü komutanı Hollandalı generalden aldıkları emir doğrultusunda kenti boşalttılar. Savaş sırasında şehrin güvenliğinden sorumlu olan Hollandalı Komutan Thom Karremans kendisine sığınan 25 bin mülteciyi ve şehri Sırbalara teslim etti.

CEVAP E

61. **Dijital yetkinlik:** İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

CEVAP E

62. **Sözlü Tarihin Bir Öğretim Yaklaşımı Olarak Derslerinde Kullanımı**

- Yönetenlerin ve meşhur insanların tarihinin yanında, sıradan insanların geçmişi de araştırılmaya başlanmıştır. Bu bağlamda, köylüler, işçiler, çiftçiler ve kadınların, erkeklerin geçmişleri tarihin konusu olmuştur
- Buna ilaveten, özellikle son otuz yılda sözlü tarihin bir öğretim yaklaşımı olarak okullara girmeye başladığını görüyoruz.
- Sözlü tarih; tarihî şahsiyetler ve olaylarla ilgili olarak birinci elden bilgiye sahip kişilerden elde edilen bilgilerin kayda geçirilmesi ve bunun toplam bilgiye eklenmesi olarak tanımlanabilir.

CEVAP B

63. Soru kurgumuzda verilen aşamalar "MURDER" tekniğine aittir.

CEVAP C

64. **Ahlâkî Muhakeme**

- Bu yaklaşımda öğretmenin rolü, ahlâkî ikilemelerin bulunduğu örnekler vererek öğrencilerin kendi çıkmazlarını çözmelerine yardım etmektir.
- Öğretmen bunu yaparken her öğrenciyi ahlâkî ikileme karşılaştırır ve diğer öğrencilerin verilen örnek olayla ilgili söylediklerini duyma fırsatı verir.
- Bu yaklaşımda amaç, öğrencilerin zihnine seçilmiş değerleri yerleştirmek değildir

CEVAP C

65. **Felsefi Evre (15-20)**

- Mitsel evre ve romantik evreden öğrencilerin uzaklaştığı bir evredir.
- Felsefi evre, öğrencilerin artık olaylara yasa ve kurallara göre baktığı bir evredir.
- Farklı toplumlara duyulan ilgi bu evrede sönmeye başlar. Kişi içerisinde bulunduğu topluma göre hareket eder.
- Tarih öğretiminde bilimselliğin ortaya çıktığı evre felsefi evredir.

CEVAP A

66. "Tarihî olay veya olguların yerel durumlar olduğu konusunda farkındalık oluşturmaları" ifadesi yanlıştır.

CEVAP B

67. Çeşitli kazanımlarda verilen kronolojik sıralama, öğrencilerin kronolojik düşünme becerilerini desteklemeye yöneliktir. Sıralanan olay ve olgulara ilişkin bir konu anlatımı yapılmamalı ve bunların ezberletilmesi yoluna gidilmemelidir.

CEVAP D

68.

Ünite	Kazanım Sayısı	Süre (Ders)	Oran (%)
1. Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595-1774)	5	18	25
2. Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı	3	10	13,8
3. Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1934)	4	12	16,6
4. Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri	5	18	25
5. Sermaye ve Emek	3	10	13,5
6. XIX ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat	2	4	5,8
TOPLAM	20	72	100

CEVAP E

69. Sınıfta özellikleri sıralanan teknik zıt paneldir.

CEVAP E

70. Görsel Zekâ – Uzamsal Zekâ

- Üç boyutlu düşünme yeteneğinin sonucudur.
- Hayal güçleri kuvvetlidir.
- İmgeleştirme kapasiteleri yüksektir.
- Nesnelere arası ilişkileri çabuk görürler.
- Görünmenin arkasındaki görünmeyenleri görürler.
- Görsel metaforları (benzetmeler) kullanırlar.

CEVAP B

71. Diyokronizm

- Tarihi olay ve olguların zaman içerisindeki gelişim ve değişimi inceler
- Savaş, barış, din, siyaset, göç vb. kavramların zaman içindeki değişimini inceler.
- Örneğin; savaş kavramı dünden bugüne hem tarz hem de içerik değişimine uğramıştır.

CEVAP C

72. Soru paragrafında verilen ifadeler "Tarihsel Empati" yani "Geçmişe Geçmişteki İnsanların Bakış Açısıyla Bakabilme Becerisidir"

CEVAP B

73. Frankfurt Okulu En Önemli Temsilcileri

- 1) Theodor W. Adorno
- 2) Max Horkheimer
- 3) Walter Benjamin

CEVAP E

74. Felsefi Evre (15-20)

- Mitsel evre ve romantik evreden öğrencilerin uzaklaştığı bir evredir.
- Felsefi evre, öğrencilerin artık olaylara yasa ve kurallara göre baktığı bir evredir.
- Farklı toplumlara duyulan ilgi bu evrede sönmeye başlar. Kişi içerisinde bulunduğu topluma göre hareket eder.
- Tarih öğretiminde bilimselliğin ortaya çıktığı evre felsefi evredir.
- Tarihi olaylara neden-sonuç ilişkisi içerisinde yaklaşır.

CEVAP A

75. Ekonomiklilik (Tasarruf) İlkesi: En az çabayla en fazla hedef davranışın üretilmesini ifade eden ekonomiklilik ilkesi, süre ve emeğin minimize edilmesi gerektiğini savunur. Bu ilkeye uyum için; öğretim süreci tamamen planlanmalı, öğrencinin zaman ve enerjileri yerinde kullanılmalı, öğretim materyalleri, içerik ve değerlendirme amaca uygun şekilde yapılandırılmalıdır.

CEVAP B